

UNIVERZITET U NOVOM SADU
FAKULTET TEHNIČKIH NAUKA
KATEDRA ZA PRIMENJENE RAČUNARSKE NAUKE

Paralelni i distribuirani algoritmi i strukture podataka

ms Nebojša Horvat

Zimski semestar 2019/2020.

Studijski program: Računarstvo i
automatika

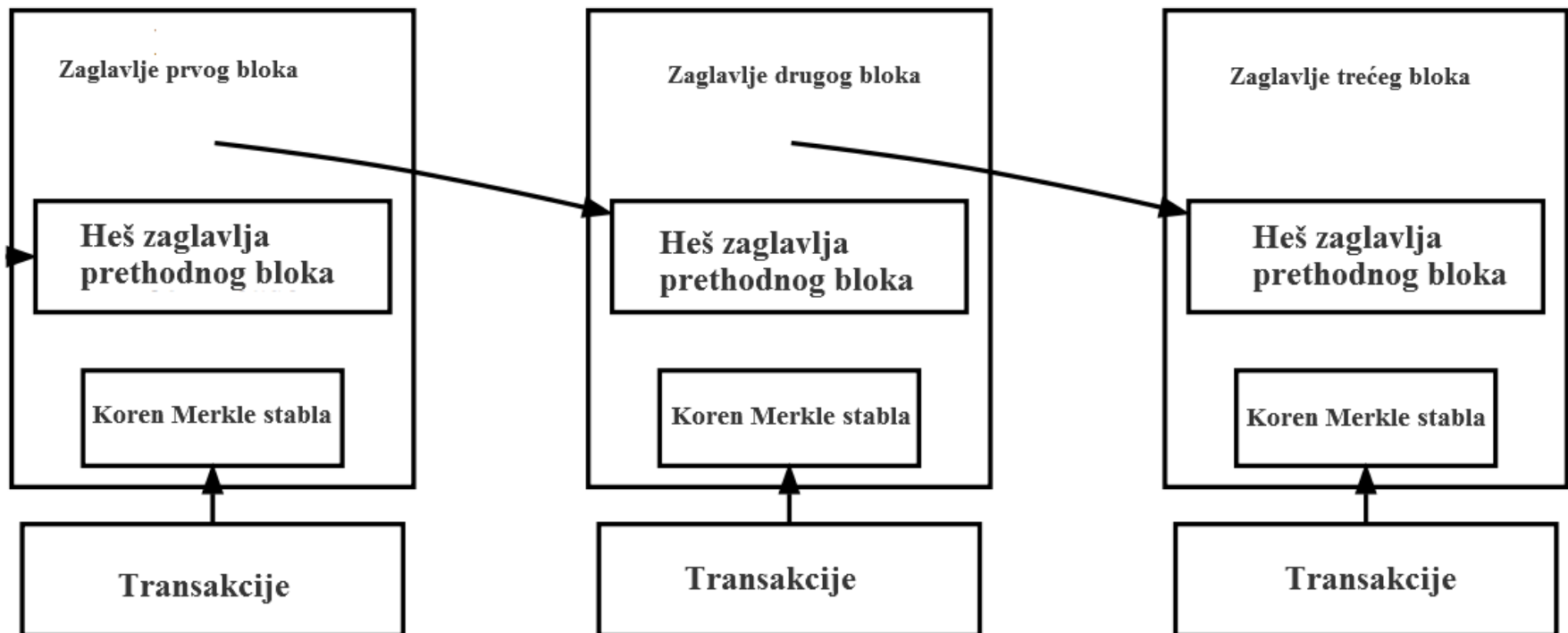
Modul: Računarstvo visokih performansi

Blockchain

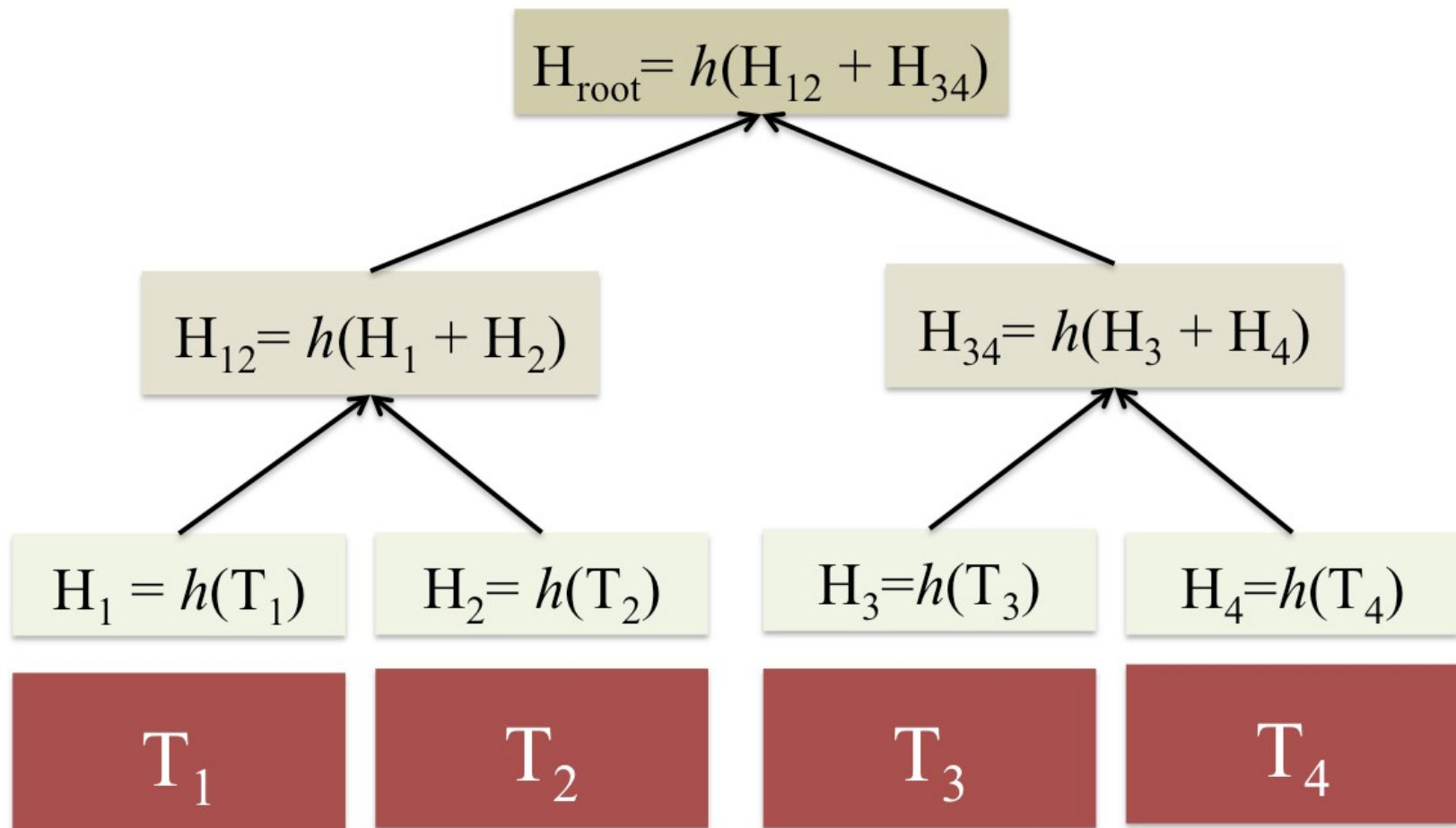
Šta je blockchain ?

- Distribuirani i deljeni dnevnik transakcija
- Upis podataka moguć postizanjem konsenzusa
- Ne može se izbristati transakcija
- Pametni ugovori
  - Bitcoin
  - Ethereum
  - Hyperledger Fabric
  - Ripple
  - ...

Šta je blockchain ?

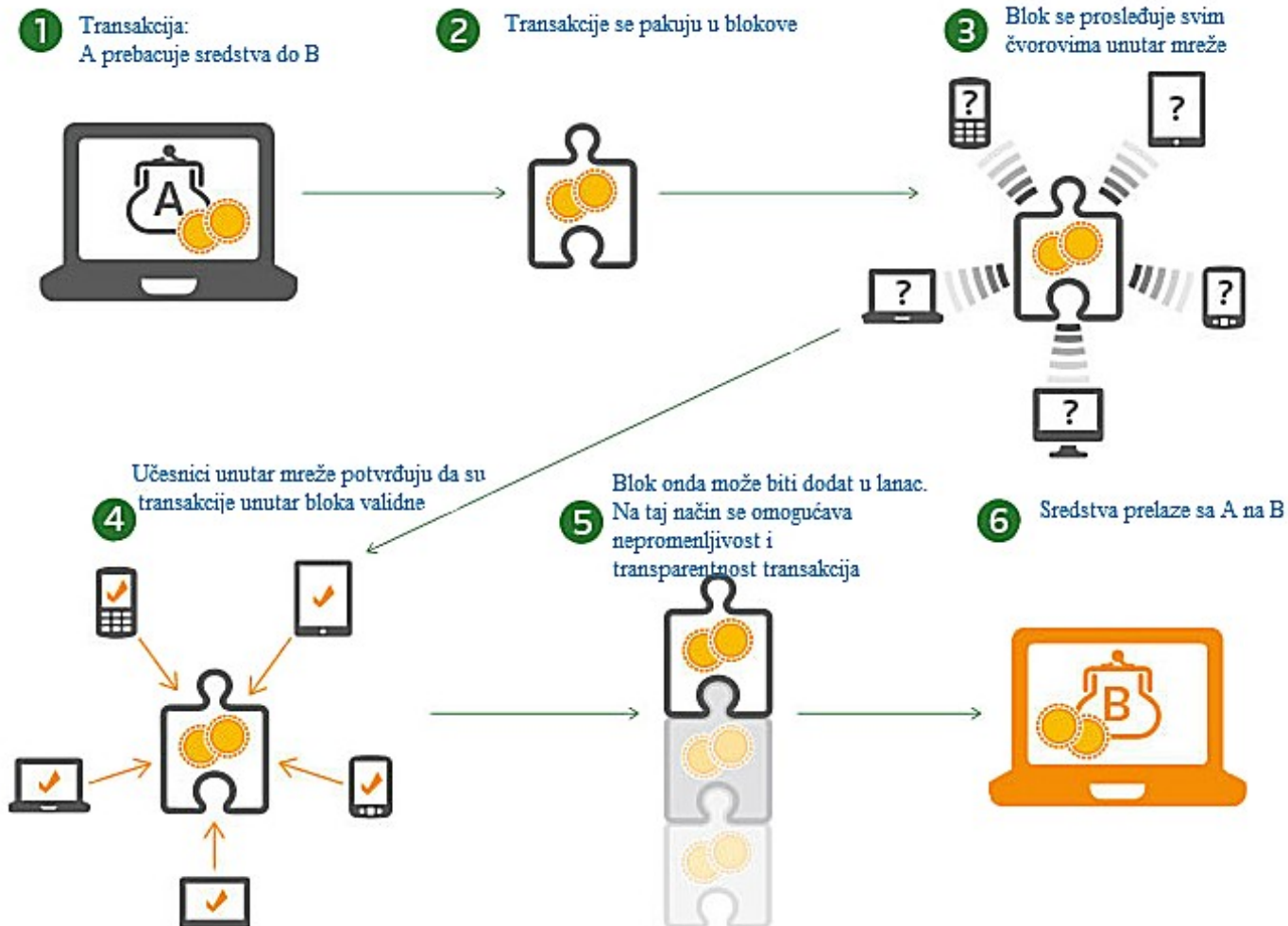
Šta je blockchain – Merkleovo stablo ?

Javne i privatne Blockchain mreže

- Javne
  - Učesnici najčešće anonimni
  - Veliki broj učesnika
  - Slobodan upis/čitanje
  - Konsenzus se postiže najčešće pomoću računarske moći
  - Potrebno davati neku vrednost kako bi se dešavale transakcije
- Privatne
  - Brze
  - Manji broj učesnika
  - Učesnici poznati
  - Konsenzus se može postići na razne načine
- Javna mreža Bitcoin
- Privatna mreža Hyperledger Fabric

Tok transakcije

Hyperledger Fabric

Hyperledger

- Hyperledger je kolaborativni projekat otvorenog koda stvoren sa ciljem da se blockchain tehnologija unapredi i primeni u različitim sektorima industrije.

Hyperledger Fabric - Uvod

- Platforma za razvoj distribuiranih rešenja koja se oslanja na blockchain tehnologiju.
- Modularna arhitekturu
  - dizajnirana tako da podrži različite implementacije komponenata
  - kako bi se prilagodila raznim potrebama poslovanja.
- Visok nivo skalabilnosti,
- Obezbeđuje sigurnost odnosno privatnost transakcija koja je neophodna u poslovnom okruženju.

Hyperledger Fabric – osnovni pojmovi

- Članovi
  - Peer (committer, endorser)
  - Orderer – Ordering service
- Svojina (Asset) – materijalna ili nematerijalna
- Identiteti (MSP)
- Kanali – Privatne pod mreže sa sopstvenim dnevnikom transakcija (Ledger)
- Konsenzus – jednostavno izmenljiv

Hyperledger Fabric – osnovni pojmovi

- Pametni ugovori= Chaincode
- Smeštanja podataka- > Ledger i World State
  - World state - > CouchDB, LevelDB
- Tok transakcije
- Smeštanja blokova
  - Vremenski
  - Na osnovu broja transakcija

Podešavanje okruženja Fabric mreže

- Pre podešavanja okruženja neophodnog za fabric mrežu potrebno je da imate instalirano:
  - Git
  - cURL
  - Docker (docker deamon bi trebalo da radi)
  - docker-compose
  -

Podešavanje okruženja Fabric mreže

- Elementi Fabric mreže (Orderer, Peer, CA...) se podižu kao posebni kontejneri
- Svi primeri sa docker slikama se mogu instalirati kroz pokretanje skripte koja se može pronaći na boldovanoj adresi:
`curl -sSL http://bit.ly/2ysbOFE | bash -s`
- Skipta će:
  - Klonirati hyperledger/fabric-samples repozitorijum
  - Instalirati izvršne i configuracione fajlove potrebne za pokretanje mreže na vašoj platformi
  - Instalirati sve potrebne docker slike

Podizanje Fabric mreže

- Nakon podešavanja okruženja fabric mreže potrebno je ući u **fabric-samples/test-network** folder
- Mreža se podiže kroz **./network.sh up** komandu
  - Komanda podiže mrežu koja se sastoji od dva peer-a i jednog orderer-a.
  - Kada ukucamo **docker ps** videćemo da su se pokrenula tri docker kontejnera

Podizanje Fabric mreže

- Komandom **./network.sh createChannel** pokrećemo:
  - Kreiranje kanal
  - Pridruživanje peer-ova kanalu
  - Podešavanje anchor peer-ova za svaku organizaciju

Na kraju, komanda **./network.sh deployCC -ccn basic -ccp**

../asset-transfer-basic/chaincode-go -ccl go instalira i instancira chainCode (kod pametnih ugovora) na pokrenutoj mreži

Rad sa Fabric mreže

- Pre rada sa mrežom potrebno je postaviti prvo sistemske variable:
  - `export PATH=${PWD}/../bin:$PATH`
  - `export FABRIC_CFG_PATH=$PWD/../config/`
  - `export CORE_PEER_TLS_ENABLED=true`
  - `export CORE_PEER_LOCALMSPID="Org1MSP"`
  - `export`
`CORE_PEER_TLS_ROOTCERT_FILE=${PWD}/organizations/peerOrganizations/org1.example.com/peers/peer0.org1.example.com/tls/ca.crt`
  - `export`
`CORE_PEER_MSPCONFIGPATH=${PWD}/organizations/peerOrganizations/org1.example.com/users/Admin@org1.example.com/msp`
  - `export CORE_PEER_ADDRESS=localhost:7051`

Rad sa Fabric mreže

- Nakon toga moguće je inicijalizovati podatke na ledgeru:
  - `peer chaincode invoke -o localhost:7050 --ordererTLSHostnameOverride orderer.example.com --tls --cafile "${PWD}/organizations/ordererOrganizations/example.com/orderers/orderer.example.com/msp/tlscacerts/tlsca.example.com-cert.pem" -C mychannel -n basic --peerAddresses localhost:7051 --tlsRootCertFiles "${PWD}/organizations/peerOrganizations/org1.example.com/peers/peer0.org1.example.com/tls/ca.crt" --peerAddresses localhost:9051 --tlsRootCertFiles "${PWD}/organizations/peerOrganizations/org2.example.com/peers/peer0.org2.example.com/tls/ca.crt" -c '{"function":"InitLedger","Args":[]}'`
- Upit stanje koje se nalazi na ledgeru možemo da proverimo kroz komandu:
  - `peer chaincode query -C mychannel -n basic -c '{"Args":["GetAllAssets"]}'`

Zaustavljanje Fabric mreže

- Komanda **./network.sh down** će:
  - Zaustaviti i obrisati docker kontejnere čvorova i chaincode-a
  - Obrisati criptomaterijal organizacije
  - Briše channel artifacts i docker volumes (tako da je opet moguće pokrenuti mrežu kroz **./network.sh up** komandu)

Konfiguracioni fajlovi

- Podešavanje kripto materijala
  - Crypto-config-orderer.yaml
    - Specifikacija Orderer organizacija
    - Ordering service u produkciji, nikako solo
      - solo samo za razvoj
      - za produkciju – Kafka ordering, raft ...
  - Crypto-config-org1.yaml
    - Specifikacija organizacije 1
  - Crypto-config-org2.yaml
    - Specifikacija organizacije 2
- Sertifikati definišu organizacije
  - Daju identitete entitetima unutar Fabric mreže
- Organizacije logički grupišu peer-ove

Konfiguracioni fajlovi

- Sertifikat će se izgraditi kao `hostname.domain`
  - Odnosno `orderer.example.com`
  - Dodavanje novog uređivača = dodavanje novog Hostname-a unutar Specs sekcije
  - Dodavanje nove uređivačke organizacije obuhvata dodavanje cele sekcije (name, domain, specs)
- CommonName unutar specs sekcije može da “nadjača” pomenutu konvenciju imenovanja

Konfiguracioni fajlovi

- Definicija članova peer organizacija
  - Template
    - Count : 2 – kreiranje 2 peer-a za datu organizaciju
    - Imenovanje prati konvenciju
      - peer{index}.domain
        - Odnosno
          - » peer0.org1.example.com,
peer1.org1.example.com itd.
    - Users
      - Count : 2
        - Dodatni sertifikati pored administratorskog
          - » Ako se broj korisnika zna unapred

Konfiguracioni fajlovi

- Cryptogen alat generiše kriptografski materijal prema definiciji u crypto-config-<name>.yaml
- ./cryptogen generate
  - Kreira foldere:
    - ordererOrganizations
      - Example.com
        - » ca
        - » msp
        - » orderers
        - » ltd
    - peerOrganizations
      - org1.example.com
        - » ...
      - org2.example.com
      - ...

Sertifikat – PEM fajl

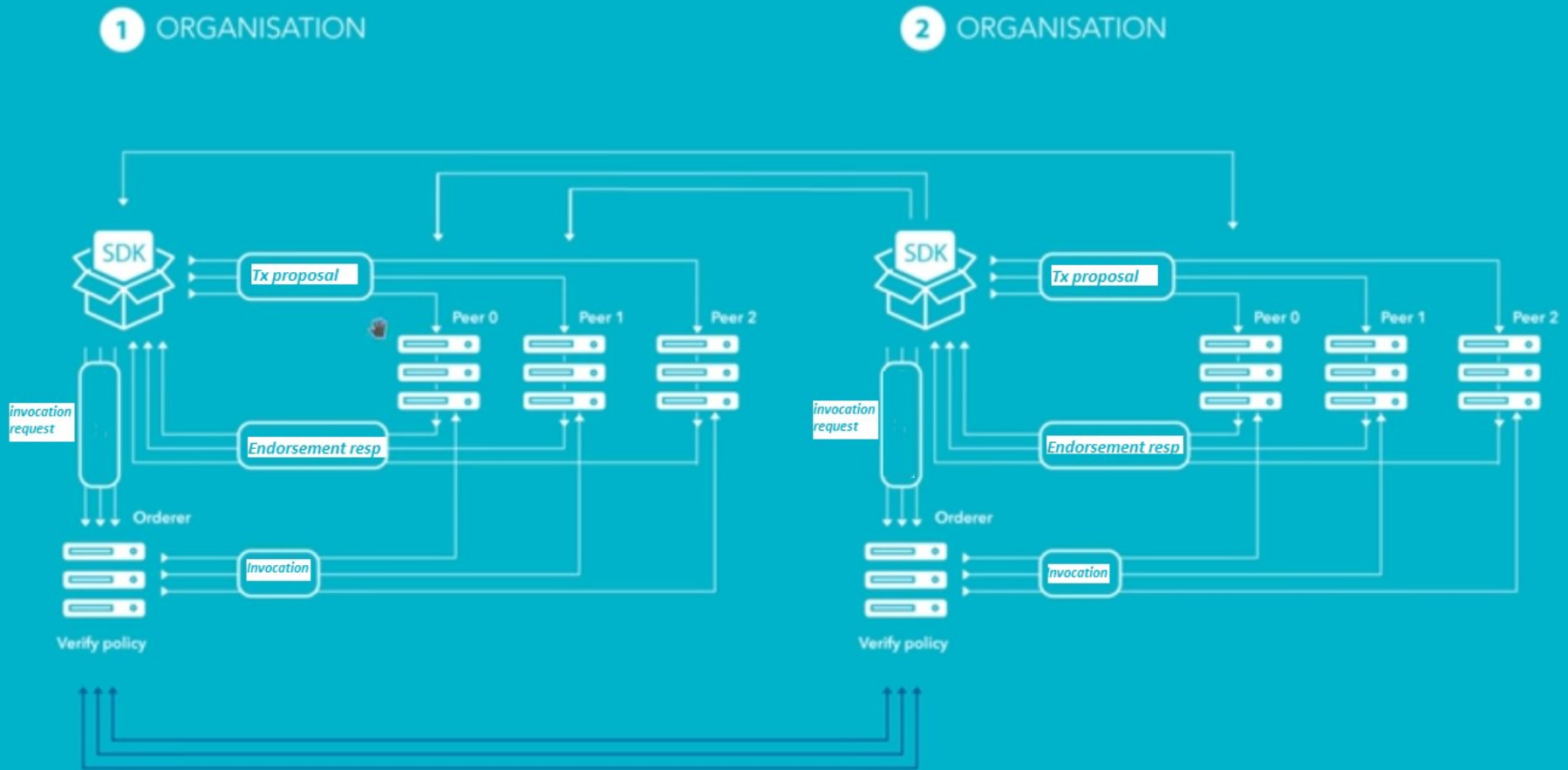
```
-----BEGIN CERTIFICATE-----
MIICKjCCAdCgAwIBAgIQDs8CjtbAVfjzN68VLG53DzAKBggqhkhjOPQQAjBzMQsw
CQYDVQQGEWJVUzETMBEGA1UECBMKQ2FsaWZvcn5pYTEWMBQGA1UEBxMNU2FuIEZy
YW5jaXNjbzEZMBcGA1UEChMQb3JnMS5leGFtcGxlLmNvbTEcMBoGA1UEAxMTY2Eu
b3JnMS5leGFtcGxlLmNvbTAeFw0xODEyMTMxNTQ0MDBaFw0yODEyMTMxNTQ0MDBa
MGwxGzAjBgNVBAYTAIVTMRMwEQYDVQKIExwDYWxpZm9ybmlhMRYwFAYDVQQHEw1T
YW4gRnJhbmNpc2NvMQ8wDQYDVQQLEwZjbGllbnQxHzAdBgNVBAMMFkFkbWluQG9y
ZzEuZXhhbXBsZS5jb20wWTATBgqhkhjOPQIBBgqhkhjOPQMBAwNCAATa389ggf0T
EaBmE8qAeTYE4p9GcZJo+hGH0t1eOX0fthd2C5AISdRbLEKP6C7X3b46fjyvpUe6
0SwaHFamhsro00wSzAOBgNVHQ8BAf8EBAMCB4AwDAYDVROTAQH/BAIwADArBgNV
HSMEJDAigCAko9WdpaeyNdhKMK/a81QcjbHH+CmnNAxxgh95Qey9jAKBggqhkhjO
PQQAgaNIADBFAiEAhl5fp8M2bKzE9g92VnhhrWlel57izdmR/Y5CT16uYfoCICV7
7l+nHEm26ygABIORSLvVxvV7Z+Ue+V8BHGCeMS5
-----END CERTIFICATE-----
```

Certificate Information:

- ✓ **Common Name:** Admin@org1.example.com
- ✓ **Organization Unit:** client
- ✓ **Locality:** San Francisco
- ✓ **State:** California
- ✓ **Country:** US
- ✓ **Valid From:** December 13, 2018
- ✓ **Valid To:** December 10, 2028
- ✓ **Issuer:** ca.org1.example.com, org1.example.com
- ✓ **Serial Number:** 0ecf028ed6c055f8f337af152c6e770f

Tok transakcije

Tok transakcije

- Klijent inicira transakciju
  - SDK kreira predlog transakcije (Transaction proposal)
- Članovi prihvatioci (Endorsers) verifikuju transakciju
  - Izvršavaju transakciju nad podacima u ledger-u
  - Read & Write skupove podataka šalju nazad do SDK-a, zajedno sa potpisima – Proposal response

Tok transakcije

- SDK zatim proverava da li dobijeni odgovor ispravan
  - Da li sadrži potpise tako da zadovolji pravila prihvatanja transakcije (Endorsement policy)
  - Provere ovog tipa se vrše i na peer-ovima
- SDK se zatim obraća uređivačkom servisu (Ordering service) sa transakcijom koja sadrži sve prethodno pomenute podatke i ID kanala na kom se transakcija izvršava

Tok transakcije

- Uređivački servis poređa transakcije i sklopi ih u blokove
- Zatim se blokovi šalju do peer-ova koji validiraju blokove/transakcije
  - Transakcije se mogu označiti kao validne ili kao nevalidne
- Promene u validnim write skupovima se zatim izvrše nad trenutnim podacima na Ledger-u svakog peer-a na kanalu
  - Postoji VLedger(Validated ledger) u kom ne postoje nevalidne transakcije, sastavljen je od validnih blokova (vBlocks)
- Peer “ispaljuje” događaj kojim se klijent notifikira o uspešnosti izvršenja transakcije